

Järjestöavustusten jako vuodelle 2026

Asiakaja 15.04.2026 § 92
2479/02.05.01/2026

Valmistelija(t) Palvelualuepäällikkö Päivi Eskelinen puh 044-7186403
paivi.eskelinen1(a)pshyvinvointialue.fi

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin. Merkitään pöytäkirjaan, että Riitta Raatikainen poistui asian käsittelyn jälkeen klo 9.57

Esittelijä palvelualuepäällikkö, asiakkuudet ja laatu

Päätösehdotus Asiakaskokemusjaosto päättää toimeenpanna aiemmassa kokouksessaan 14.1.2026 § 4-59 tehdyt päätökset.

Ennakkovaikutusten arviointi

Järjestöavustusten toimeenpanon viivästyttäminen vaikeuttaa hyvinvointialueen strategisten painopisteiden toteuttamista, sillä järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on yksi tapa tuottaa palveluja ja ennalta ehkäistä raskaampien palvelujen tarvetta. Tällä päätöksellä voi olla vaikutusta siihen, että palvelualueen talousarvio tulee ylittymään, mutta sen on arvioitu olevan pienempi haitta kuin se, että toiminnot eivät pääse alkamaan.

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 39, kohta 13

Liitteet ja oheisaineisto

Valmistelu

Pohjois-Savon hyvinvointialueen asiakaskokemusjaosto on päättänyt kokouksessaan 14.1.2026 § 4–59 yleishyödyllisten yhteisöjen avustusten jaosta vuodelle 2026. Päätöksistä hyvinvointialueelle saapui neljä oikaisuvaatimusta, jotka käsiteltiin asiakaskokemusjaoston kokouksessa 18.2.2026. Kaikki oikaisuvaatimukset hylättiin. Yksi oikaisuvaatimuksen tekijöistä valitti 18.2.2026 päätöksestä Itä-Suomen hallinto-oikeuteen ja vaatii kaikkien päätösten kumoamista ja palauttamista uudelleen käsittelyyn.

Myönteisen avustuspäätöksen saaneiden ja jatkettavien kumppanuusavustusten järjestöjen kannalta tilanne on tällä hetkellä vaikea. He eivät voi aloittaa suunniteltuja toimintoja, joihin heille on myönnetty avustus. Osassa järjestöissä joudutaan lomauttamaan tai irtisanomaan työntekijöitä tai koko toiminta lakkaa. Järjestötoimijat tukevat hyvinvointialueen strategisten painopisteiden toteuttamista ja

ovat tärkeitä kumppaneita, jotka täydentävät ja tukevat hyvinvointialueen palveluja.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvioon on varattu määrärahaa 850 000 € vuodessa järjestöavustuksiin. Asiakaskokemusjaoston 14.1.2026 kokouksessa koko määräraha jaettiin uusiin kumppanuusavustuksiin, innovaatioavustuksiin ja jatkettaviin kumppanuusavustuksiin. Nyt hallinto-oikeuteen valittaneen järjestön avustushakemus on 35 200 € vuodessa, haettuna 3 vuodelle kumppanuusavustuksena.

Päätöksien täytäntöönpanon viivytyksellä on suuremmat haitat, kuin sillä, että valituksen menestyessä siitä voi aiheutua hyvinvointialueelle 35 200 € lisäkustannus vuodelle 2026.

Hyte- ja osallisuusyksikkö on arvioinut **haitat sille**, mikäli järjestöjen toiminta lakkaa kokonaisuudessaan tai osittain.

Myönteisen avustuspäätöksen saaneet järjestöt tuottavat matalan kynnyksen, ennaltaehkäisevää, jalkautuvaa ja osallisuutta vahvistavaa toimintaa, joka täydentää hyvinvointialueen järjestämistä vastaavalla olevia palveluja. Toiminta kohdistuu erityisesti lapsiperheisiin, nuoriin, työikäisiin mielenterveys- ja päihdekuntoutujiin ja ikäihmisiin.

Järjestöjen tuottaman digitaalisen puuttuminen heikentää hyvinvointialueen digipalvelujen hyödyntämistä ja digipalveluiden saavutettavuutta. Digipalveluiden saatavuus vaarantuu erityisesti ikääntyneillä, heikot digitaaliset taidot osaavilla ja haavoittuvassa asemassa olevilla. Tällöin palvelujen saaminen viivästyy tai estyy ja paine kasvaa muihin asiointikanaviin ja voi pahimmillaan ruuhkauttaa sote-keskuksia. Henkilökohtainen digiohjaustarve siirtyy enemmän hyvinvointialueen omalle henkilöstölle.

Täytäntöönpanon viivästyminen heikentää erityisesti varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevän työn jatkuvuutta. Kun järjestöjen tarjoama matalan kynnyksen tuki puuttuu, asiakkaat voivat ohjautuvat raskaampiin ja kustannuksiltaan kalliimpiin hyvinvointialueen palveluihin tai jäävät kokonaan palvelujen ulkopuolelle, jolloin ongelmat kasaantuvat ja ilmenevät myöhemmin akuuteissa kriisitilanteissa. Tämä lisää hyvinvointialueen kustannuksia sekä kuormittaa henkilöstöä.

Avustusten täytäntöönpanon viivästyminen heikentää myös hyvinvointialueen ja yleishyödyllisten yhteisöjen välistä luottamusta, jota ei voida nopeasti palauttaa, vaikka rahoitus myöhemmin varmistuisi. Tämä heikentää hyvinvointialueen strategisten kumppanuuksien pysyvyyttä ja uskottavuutta.

Kokonaisuutena arvioiden täytäntöönpanon viivästyisestä aiheutuvat haitat hyvinvointialueen asukkaille, palvelujärjestelmälle, riskille kustannusten kasvulle ja strategisten tavoitteiden toteutumiseksi ovat merkittävät. Järjestötoiminnan korvaaminen hyvinvointialueen omalla tuotannolla olisi moninkertaisesti kalliimpaa.

Hyvinvointialuelain 148 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos oikaisuvaatimus tai valitus käy täytäntöönpanon johdosta

hyödyttömäksi taikka jos oikaisuvaatimuksen käsittelevä toimielin tai viranhaltija taikka valitusviranomainen kieltää täytäntöönpanon.

Ottaen huomioon täytäntöönpanon viivästymisestä avustusta saaneille tahoille ja hyvinvointialueelle itselleen aiheutuvat merkittävät haitat ja vahingot, on päätöksien täytäntöönpano perusteltua lainvoimaa vailla olevana. Nyt puheena oleva valitus ei käy hyödyttömäksi täytäntöönpanojen vuoksi eikä valittajan oikeusturva vaarannu.